

Bruselj, 28. november 2022
(OR. en)

15182/22

AGRI 672
VETER 83

DOPIS

Pošiljatelj: Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik: Odbor stalnih predstavnikov/Svet

Zadeva: Ocena zakonodaje EU o dobrobiti živali (preverjanje ustreznosti)
– *poročanje predsedstva in Komisije*
– *izmenjava mnenj*

V prilogi vam pošiljamo informativni dokument predsedstva z vprašanji za ministre in ministrice za izmenjavo mnenj o navedeni zadevi na zasedanju Sveta za kmetijstvo in ribištvo 11. in 12. decembra 2022.

Ocena zakonodaje EU o dobrobiti živali (preverjanje ustreznosti)

– informativni dokument predsedstva

Predsedstvo meni, da je vprašanje dobrobiti živali zelo pomembno, podpira izboljšave na vseh ravneh in pozdravlja objavo znanstvenih mnenj Evropske agencije za varnost hrane (EFSA). Ta mnenja so izražena jasno, povzemajo sedanja znanstvena spoznanja in bodo uporabna podlaga za razvoj nove zakonodaje na tem področju.

Svet je v zadnjih letih sprejel več nizov sklepov, konkretno o:

- dobrobiti živali kot sestavnem delu trajnostne živinoreje (14975/19);
- strategiji „od vil do vilic“(12099/20);
- označevanju dobrobiti živali (13692/20);
- dobrobiti živali med pomorskim prevozom na dolge razdalje v tretje države (10235/21).

Svet je v teh sklepih poudaril pomen dobrobiti živali in med drugim pozval Komisijo, naj čim prej pregleda veljavno zakonodajo o dobrobiti živali, pri čemer naj se osredotoči na področja, ki še niso zajeta v posebni zakonodaji EU.

Komisija se je odzvala z zavezo, da bo zakonodajo EU o dobrobiti živali pregledala do konca leta 2023. Namen tega pregleda je zagotoviti višjo raven dobrobiti živali, uskladiti obstoječa pravila z najnovejšimi znanstvenimi spoznanji, razširiti njihovo področje uporabe in olajšati njihovo izvrševanje ter zgraditi prehranski sistem, ki bo bolj trajosten. Komisija je 4. oktobra 2022 zaključila oceno (preverjanje ustreznosti) naslednjih zakonodajnih aktov:

- Direktive Sveta 98/58/ES z dne 20. julija 1998 o zaščiti rejnih živali
- Direktive Sveta 1999/74/ES z dne 19. julija 1999 o minimalnih standardih za zaščito kokoši nesnice;
- Direktive Sveta 2008/119/ES z dne 18. decembra 2008 o določitvi minimalnih pogojev za zaščito telet;
- Direktive Sveta 2008/120/ES z dne 18. decembra 2008 o določitvi minimalnih pogojev za zaščito prašičev;
- Direktive Sveta 2007/43/ES z dne 28. junija 2007 o določitvi minimalnih pravil za zaščito piščancev, ki se gojijo za proizvodnjo mesa;

- Uredbe Sveta (ES) št. 1/2005 z dne 22. decembra 2004 o zaščiti živali med prevozom in postopki, povezanimi z njim, in o spremembi Direktiv 64/432/EGS in 93/119/ES ter Uredbe (ES) št. 1255/976;
- Uredbe Sveta (ES) št. 1099/2009 z dne 24. septembra 2009 o zaščiti živali pri usmrčitvi;

Cilj je bil oceniti, ali obstoječa pravila še vedno ustrezajo svojemu namenu in zlasti, v kolikšni meri so ustrezna, uspešna, učinkovita, koherentna in v kolikšni meri koristijo EU.

Glavne ugotovitve

Zakonodaja EU o dobrobiti živali je v primerjavi z obdobjem pred njenim sprejetjem izboljšala dobrobit številnih evropskih živali, zlasti v posebnih kategorijah, kot so prašiči, teleta, kokoši nesnice in pitovni piščanci. Znatno se je izboljšala tudi zaščita živali med prevozom in zakolom.

Vendar EU na splošno še vedno ne dosega optimalne ravni dobrobiti živali. To zlasti velja za živali, za katere trenutno ni specifične zakonodaje, kot so krave molznice in gojene ribe. Tudi če specifična zakonodaja obstaja, še vedno omogoča, da se kokoši nesnice, svinje in teleta redijo v zaprtih sistemih namestitve, ki izrazito omejujejo njihovo gibanje in poslabšujejo njihovo dobrobit. Poleg tega sedanja zakonodaja ne ureja gojenja mačk in psov.

Zakonodaja EU o dobrobiti živali je do neke mere pomagala zagotoviti enake pogoje za nosilce dejavnosti in njihove gospodarske dejavnosti. Vendar razlike v uporabi in izvrševanju še vedno ustvarjajo ovire za trgovino in doseganje primerljive ravni dobrobiti živali po vsej EU. Deloma temu botruje tudi nejasnost nekaterih določb.

Zakonodaja EU o dobrobiti živali, ki ni bila spremenjena že več kot deset let, ni v koraku z razvojem nacionalne zakonodaje v državah članicah. Poleg tega so precejšnje razlike v ambicioznosti pri izvajanju zadevnih direktiv privedle do razlik v ravni dobrobiti živali na kmetijah po posameznih državah članicah, medtem ko uredbi o prevozu in zakolu živali zagotavljata temeljitejšo harmonizacijo.

Izvrševanje veljavne zakonodaje ne izpolnjuje pričakovanj državljanov in državljanek današnjega dne. Skladnost je še vedno velik problem na področjih, kot so prevoz živali, zlasti na dolge razdalje, prevoz mladih ali brejih živali in izvoz živine, čeprav je bil določen napredek gotovo dosežen. Nekatere metode omamljanja in rutinsko krajšanje repov prašičem prav tako povzročajo velike težave pri skladnosti. Zanesljivih kazalnikov za spremljanje in spodbujanje izboljšav na področju dobrobiti živali ni dovolj.

Zakonodaja EU o dobrobiti živali je prinesla številne koristi živalim in družbi, kot so večja produktivnost živali, manjša uporaba antibiotikov in izboljšanje javnega zdravja. Čeprav zahteve glede dobrobiti živali pomenijo tudi dodatne stroške za nosilce živilske dejavnosti in javne organe, pa razpoložljivi dokazi, čeprav ne dovolj izčrpani, kažejo, da so koristi večje od stroškov.

Vendar mnogi nosilci dejavnosti menijo, da so stroški, povezani z zahtevami glede dobrobiti živali, previsoki, tržni donosi hrane, proizvedene v skladu z višjimi standardi glede dobrobiti živali, pa nezadostni. Zaradi razlik v pričakovanjih javnosti, etičnih pomislekih in povpraševanju na trgu je situacija po državah članicah in sektorjih različna. Večjo donosnost naložb v dobrobit živali je mogoče doseči z zagotavljanjem boljših in celovitejših informacij potrošnikom, da bodo odločitve lahko sprejemali ustrezno seznanjeni in skladno s svojimi pomisleki glede dobrobiti živali.

Različni elementi zakonodaje EU o dobrobiti živali dopolnjujejo in podpirajo druge politike EU ter so z njimi skladni in združljivi. Cilji strategije „od vil do vilic“ in potreba po trajnostnem prehranskem sistemu EU utegneta terjati podporo iz skupne kmetijske politike in trgovinske politike EU. Zaslediti je pozive k večji koherentnosti med notranjim zakonodajnim okvirom EU in njenim pristopom k uvozu proizvodov živalskega izvora iz tretjih držav.

Nekateri deležniki menijo, da so boljši standardi dobrobiti živali v navzkrižju z okoljskimi cilji. To utemeljujejo s predpostavko, da bo poraba proizvodov živalskega izvora ostala nespremenjena. Vendar prehoda na bolj trajnostne prehranske sisteme brez sprememb v porabi hrane ne bo.

Da bi zaščitili dobrobit živali in ustvarili pravičnejšo konkurenco za kmete in druge nosilce živilske dejavnosti v državah članicah, bi bilo treba na ravni EU sprejeti pristop, ki bo harmoniziran. Dejavnosti na zgolj nacionalni ravni bi privedle do tega, da bi imela vsaka država svojo, drugačno zakonodajo. Sledila bi nadaljnje izkrivljanje konkurence in neenakost v ravni dobrobiti živali.

Zaključek

Sedanja zakonodaja EU o dobrobiti živali ne izpolnjuje več v celoti sedanjih in prihodnjih potreb. V času sprejetja je bila glede na najboljša razpoložljiva znanstvena dognanja ustrezen odziv na potrebe in izzive na področju dobrobiti živali. Zdaj pa je obstoječa pravila je treba spremeniti, da se bodo bolj skladala z vse večjimi družbenimi pričakovanji, etičnimi pomisleki, znanstvenim in tehnološkim razvojem ter prihodnjimi izzivi v zvezi s trajnostnostjo.

Glede na trenutne razmere v Evropi je treba spremembe na področju dobrobiti živali obravnavati postopoma in preudarno, da ne bi ogrozili sposobnosti gospodarskega preživetja kmetov in trajnostnosti proizvodnje hrane v EU.

Za strukturiranje razprav na decembrskem zasedanju Sveta za kmetijstvo in ribištvo predsedstvo predlaga, da bi se posebej posvetili načrtovani reviziji zakonodaje o dobrobiti živali. Predsedstvo pozdravlja tudi najnovejše informacije Komisije o glavnih področjih, ki jih zadeva revizija.

Predsedstvo predlaga naslednji vprašanji:

- 1) Kakšna so stališča držav članic o načrtovani reviziji zakonodaje o dobrobiti živali glede na trenutne gospodarske razmere v Evropi?
- 2) Katere so vaše glavne prednostne naloge v zvezi z revizijo zakonodaje o dobrobiti živali?